

Storspoven

Nr 1
2020

Medlemsblad för Naturskyddsföreningen i Svalöv

Specialnummer

Fåglar i Svalövs kommun
2013-2019

sammanställt av Johan Gustafsson

FÅGELSKÅDNING I SVALÖVS KOMMUN

Fågelskådning kan bedrivas på många olika sätt och med olika ambitionsnivåer. Det kan innebära systematiska återkommande inventeringar av olika slag, promenader där man njuter av fågelsången eller att följa det som händer vid fågelbordet utanför köksfönstret. För många innebär det ett ständigt jagande efter nya artkruss med resor kors och tvärs i landet medan några specialstuderar enskilda arter. Eller gör man flera olika saker. För mig är det lockande att studera ett begränsat område och följa utvecklingen över tid. Glädjen över återseende av vårens flyttfåglar kryddas med ovanliga besökare. Funderingar om vad som orsakar förändringarna i det lilla området strävar vidare ut i det stora...

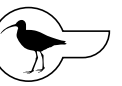
T v Glädjen i att återse det bekanta är en del av fågelskådningens charm. Man gläds när törnskatan återvänder till Svenstorp i maj. (2018-05-15).

T h Det ovanliga är kryddan i den dagliga fågelskådningen. Mindre sångsvanar under höst- och våsträck är exempel på sådana välkomna inslag. Prästafälåden 2019-03-30.

Vem är då jag? Uppväxt i Teckomatorp och ivrig fågelskådare sedan åtta års ålder med gamla parken, soptippen och fågelbordet som främsta studieområden och Sigfrid Durangos "Fåglarna i färg" som enda ledsagare. Tyvärr såg inte alltid fåglarna ut som de gjorde på bilderna i boken. Vinterdräkter, honor och ungfåglar mm var en kunskap man långsamt och mödosamt fick arbeta sig fram till liksom läten. Jag minns fortfarande aha-upplevelsen när jag förstod att "fiskmåsar" på tippen och åkrarna i Teckomatorp inte var fiskmåsar utan gråtrutar!

När Fältbiologerna startade i Svalöv på tidigt sjuttital blev det en välkommen tillflykt där det plötsligt var OK att vara en nörd (fast det uttrycket fanns nog inte då)! Skådarvyerna vidgades och ett resultat var utforskandet av "Karatofaområdet" som 1978 resulterade i en bok om Karatofa-Svenstorp-Höjebacke.

Utbildning, jobb och familjeliv gjorde under många år att Svalövsmarkerna endast blev föremål för enstaka nostalgibesök. Under ett besök vid Bolshus för några år sedan upptäckte jag en ung aftonfalk som jag rapporterade på Artportalen och blev då kontaktad av Mattias Olsson som drog med mig i det nätverk som kallas Microbirding där man bevakar fågellivet i en kommun. Fast bosatt i Lund har

det alltså ändå blivit Svalövs kommun som åter är mina "hemmamarker" när jag skådar. Att på detta sätt återvända innebär spännande perspektiv på förändringar i naturen.

Tidigare har Mattias Olsson skrivit årliga rapporter i Söderåsbladet, föregångaren till den här tidskriften, där han på ett förtjänstfullt sett har sammanfattat det ornitologiska årets mest spännande händelser. Sådana rapporter publicerades för åren 2001 – 2012. Jag skall nu försöka axla detta uppdrag med en sammanfattning av viktiga händelser 2013 – 2019 i kommunens fågelliv.

Jag har grävt i tillgängliga arkiv för att plocka ut russin i det som hänt.

- Dels har jag sökt i Artportalen på nätet där alla rapporter om växter och djur samlas och utgör en mycket spännande källa (www.artportalen.se) för både amatörer, forskare och miljöövervakning.
- Dels finns ju Checklistan i Microbirding (www.microbirding.se) där Mattias samlar och uppdaterar allt av intresse i kommunens fågelliv.
- Bakgrundsinformation och vidare perspektiv hämtar jag bl a från årsböckerna *Fågelåret* som ges ut av Birdlife Sverige varje år och *Fåglar i Skåne* som ges ut varje år av Skånes Ornitologiska Förening samt bokverket *Fåglarna i Sverige - antal och förekomst* utgiven av Sveriges Ornitologiska Förening 2012.

Ett stort tack till alla som rapporterar i Artportalen. Utan era insatser hade denna artikel inte gått att skriva. Jag har säkert missat något av intresse bland alla fynd och ber på förhand om ursäkt för detta!

Ett särskilt stort tack till Mattias för det ovärderliga arbetet med checklistan och för faktagranskning och korrekturläsning av denna artikel.

FÅGLAR I SVALÖVS KOMMUN 2013-2019

Nya arter eller första konstaterade häckningen i kommunen markeras med en * före artnamnet. Samtliga foton – författaren.

I genomgången nedan finns en del åldersbeteckningar som kan behöva en förklaring:

- **1K** betyder att fågeln är på sitt första kalenderår
- **2K** betyder att fågeln är på sitt andra kalenderår
- **3K** betyder att fågeln är på sitt tredje kalenderår, osv

Detta medför att en fågel som föds på sommaren kommat på nyårsafton det året att vara 1K men kommer att på nyårsdagen betraktas som 2K. Eftersom fåglar i Sverige i normalfall föds under sommarhalvåret är detta ett praktiskt sätt att beskriva deras ålder. Samtidigt innebär det att det för vissa arter som har utdragen

häckningsperiod kan vara stor skillnad på 1K-fåglar. Detta gäller t ex ringduva som kan få ungar från mars till oktober men alla betraktas som 1K fram till nyår. Åldersbestämningen grundar sig oftast på fjäderdräkten som byts, ruggas enligt bestämda mönster. Ibland kan det vara svårt eller omöjligt att bestämma dessa skillnader i fält. Ofta pratar man då om enklare åldersindelning:

- **Juv** = juvenil = ungfågel
- **Ad** = adult = gammal, könsmogen fågel
- **Subadult** = fågel som passerat ungfågelstadiet men ännu inte nått adult fjäderdräkt. Detta gäller framförallt stora rovfåglar som behöver många år på sig att rugga alla fjädrar.

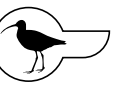
2013

Totalt rapporterades 175 arter till Artportalen varav en ny art för kommunen. Speciellt intressanta fynd:

- **Spetsbergsgås** ett ex sågs i Norrvidinge 7-8/3. Kommunens andra fynd. *Arne Forsberg, Karl-Erik Karlsson, Jens Basse.*
- * **Stäpphök**. Kommunens första fynd blev en långstannande vacker gammal hane. 12/7 – 1/8. *Stig Larsson m fl.*

Brun glada är en regelbunden gäst i södra Sverige, häckar vissa år men få fynd i Svalövs kommun. Bilden tagen i södra Frankrike

- **Brun glada**. Femte, sjätte och sjunde fyndet.
 - Odensjön 26/4. *Jacob Rudhe, André Ahlberg, Sven Gustafsson*
 - Bulls måse. 11/5. *Mattias Olsson, David Olausson, Per-Erik Persson*
 - Källstorp 14/5 *Karl-Anders Högberg.*
- **Kustpipare**. Sjätte fyndet. Ett ex Tågarp 18/8. *Mattias Olsson.*
- **Rödspov** 1 fynd av en 1 K fågel av rasen **islandica** öster om Tågarp 20/8 blev kommunens andra fynd och det första av denna ras. *Örjan Righard m fl.*
- **Sommargylling**. 1 ex sjöng Klöva mölla 20/5. Kommunens 7:e fynd. *Jens Basse*
- **Mindre flugsnappare**. 1 ex sjungande Klöva mölla 16 – 25/5 var kommunens femte fynd. *Karl-Erik Karlsson m fl.*

2014

Detta året rapporterades 179 arter varav inte mindre är tre nya för kommunen!

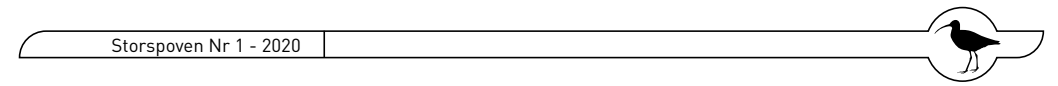
- **Bergand**. Fjärde fyndet av denna art som oftast håller sig vid kusterna under vintertid i södra Sverige. En 2K hane Södra Möinge 20/5. *David Olausson.*
- **Storskrake**. 99 ex Trolleholmssjön 4/3 – högsta antalet rastande. *Örjan Righard.*
- **Ägretthäger**. Fjärde fyndet för kommunen den 15/8 vid Prästafälåden. *Stig Larsson m fl.*
- **Silkeshäger**. Kommunens andra och tredje fynd kom samma år.
 - 7/5 Prästafälåden. *David Olausson m fl.*
 - 31/5 Ask våtmark. *Annette Duveroth m fl.*

Silkeshäger liksom många andra hägrar expanderar kraftigt i Europa och har alltså setts tre gånger i Svalövs kommun. Bilden tagen på Menorca!

- **Stäpphök.** Året efter förstafyndet dök andrafyndet upp! Åter en gammal hane som flög förbi vid Källstorp 23/4 *Karl-Anders Högberg.*
- **Ängshök.** Nionde fyndet. Lönnstorp 16/5. *Kaj Svahn, Janne Dahlén.*
- **Brun glada.** Åttonde och nionde fyndet.
 - Hedegården 25/4 *Mattias Olsson*
 - Bialitt 5/6 *Örjan Righard*
- * **Skärfläcka.** Först och andra fyndet i kommunen kom samma år!
 - Norra Loarpsdammen 7/6 1 ex överflygande. *Anders Ahlberg.*
 - Rävetofta 23/8. *Pelle Barkengren.*
- **Småsnäppa.** Andra fyndet. Ett ex Tågarp 1/9. *Mattias Olsson.*
- * **Kaspisk trut.** Kommunens två första fynd gäller båda en 1K-fågel på samma plats med några veckors mellanrum - troligen samma fågel. Artbestämning av trutar är ett erkänt svårt kapitel och det är möjligt att några av denna art missas bland gråtrutarna men den är oftast knuten till kusterna.
 - 24/9 Hedegården. *David Olausson.*
 - 17/10 Hedegården. *Magnus Svensson, Mattias Olsson.*
- **Vitvingad tärna.** Kommunfynd nr 3, 4 och 5 samma dag av denna art. Uppträdandet med tre fynd samma dag är typiskt för vitvingad tärna som vissa år invaderar södra Sverige en kort period i maj.
 - Bulls måse 17/5 1 ex *Mattias Olsson m fl.*
 - Prästafäladen 17/5 1 ex *Anita Ljungberg m fl.*
 - Ättehögsdammen 17/5 3 ex *Git och Anders Ahlberg*
- **Jorduggla.** Ett fynd Skogsgård 25/1 *Karl-Anders Högberg.*
- **Ringtrast.** Två fynd – nr 10 och 11.
 - 1 ex Svenstorp 24/4. *Anders Ahlberg.*
 - 1 ex Svenstorp 5/5. *David Olausson, Magnus Svensson, Karl-Erik Karlsson.*
- * **Svarthakad buskskvätta.** Första fyndet i kommunen av en art vars utbredningsområde expanderar. Två individer, en hane och en hona. 20 – 27/8 *Evadal. Git Ahlberg m fl.*

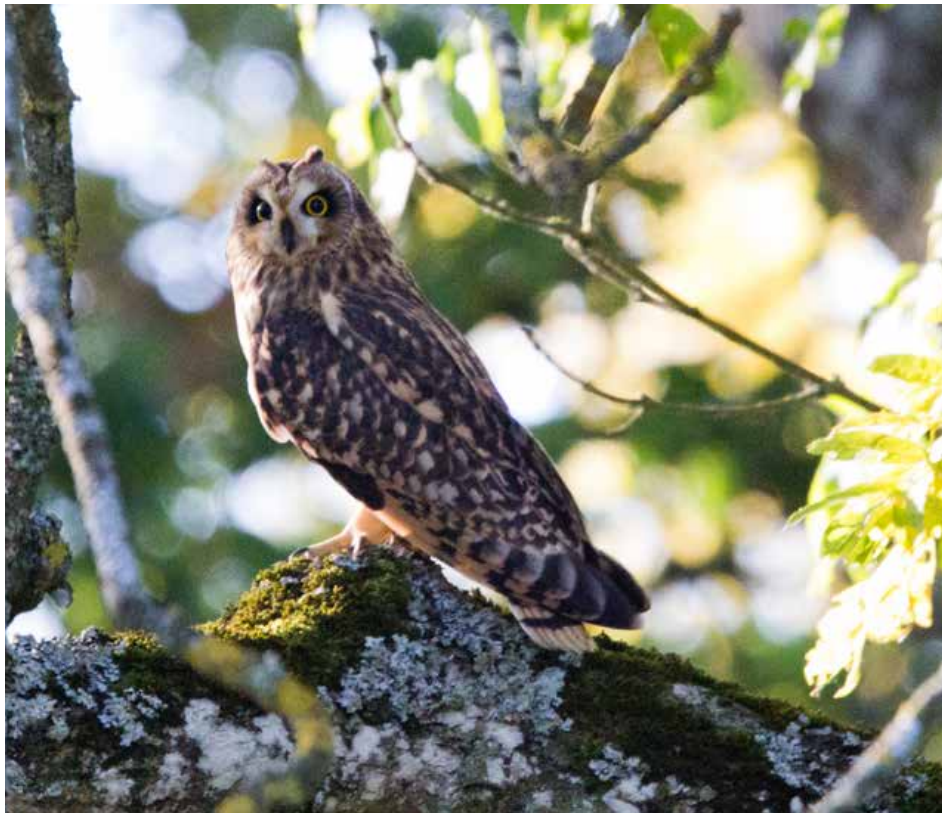
2015

Detta år rapporterades hela 185 arter i kommunen till Artportalen. Många ovanliga arter men ingen ny art.

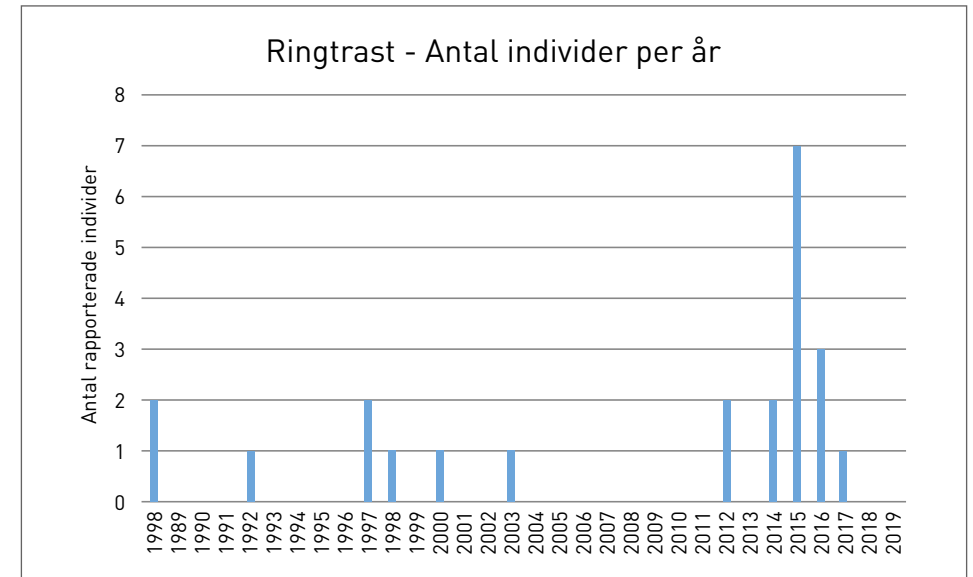
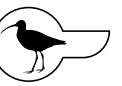
- **Spetsbergsgås.** Tredje fyndet. 1 ex Trolleholmssjön 6 – 19/4. *Karl-Erik Karlsson m fl.*
- **Bergand.** Femte fyndet. En hane och en hona rastade på Prästafäladen 8/11. *Johan Gustafsson.*
- **Svarthalsad dopping.** Tredje kommunfyndet. 2 ex Bokholmen 26/5 – 17/7. *Anders Ahlberg m fl.*
- **Ägretthäger.** Att arten ökar i Sverige märktes verkligen i Svalövs kommun detta år. 4 fynd av många individer:
 - Bokholmen 11/4 - 2 ex *Orion Righard, Anders Ahlberg.*
 - Prästafäladen 7/10 – hela 6 ex – största antalet hittills i kommunen. *David Olausson, Magnus Svensson.*
 - Svenstorp 7/10 1 ex. OBS samma datum som ovan alltså ytterligare ett ex samtidigt. *Karl-Erik Karlsson.*
 - Bokholmens mosse. 3 ex 31/10 – 19/11 OBS bara ett ex från 15/11. *Thomas Arnström m fl.*
- **Stäpphök.** Tredje fyndet. Munkatorp 1 ex – 1K. 18/9. *Anders Ahlberg.*
- **Brun glada.** Fynd nr 10 och 11.
 - Heden, Billeberga 21/4 en 2K-fågel. *Mattias Olsson.*
 - Vistofta, Torrlösa 1 ex 4/9. *Magnus Svensson.*
- **Skärfläcka.** Tredje fyndet i kommunen. 2 ex Prästafäladen 11/4. *Johan Gustafsson.*
- **Kustpipare.** Sjunde fyndet. Ett ex Bokholmen 28/8. *Magnus Svensson.*
- **Myrspöv.** Tionde fyndet. Bokholmens mosse ett ex 27/7. *Magnus Svensson.*
- **Småspöv.** Åttonde fyndet. Ett ex 28/7. Bokholmen. *Arne Holgersson.*
- **Spovsnäppa.** Fynd nr 5 och 6.
 - 1-3 ex Bokholmen 25 – 27/7. *Karl-Erik Karlsson m fl.*
 - 1 ex Bokholmen 5/8. *Anders Ahlberg.*

- **Småsnäppa.** Tredje fyndet – Bokholmens mosse ett ex 28/7. *Arne Holgersson, Anders Ahlberg.*
- **Vitvingad tärna.** Sjätte fyndet. 2 ex Bokholmen 11/5. *Orion Righard, Anders Ahlberg.*
- **Svarttärna.** Sjätte fyndet. Ett ex. Bokholmen 24 – 25/6. *Anders Ahlberg m fl.*
- **Jorduggla.** Hela sju fynd under året i kommunen.
- **Aftonfalk.** Sjätte fyndet. En 1K-fågel Svenstorp 28/8. *Johan Gustafsson.*

Jorduggla Svenstorp 2015-10-11

- **Ringtrast.** Tre fynd - nr 12,13 och 14. Hela 6 ex i ett fynd, flest fynd och flest individer på ett år hittills.
 - 1 ex Skogsgård 20/4. *Karl-Anders Högberg*
 - 2 ex Svenstorp 21/4. *David Olausson.*
 - 6 ex Prästafälåden 24/4. *Karl-Erik Karlsson, David Olausson.*

Ringtrasten är en skygg norrlandsart som alltid är lika trevlig att se men för perioden 1990 – 2019 finns bara 20 fynd i kommunen. Oftast handlar det bara om enstaka individer varje år och alla fynd är under en kort period i april och början på maj utom ett oktoberfynd. De senaste två åren finns inga fynd medan 2015 sticker ut med sju eller nio individer! Att antalet ser olika ut beror på att i checklistan på Microbirding redovisas fynden var för sig medan man på Artportalen har bedömt två fynd av två respektive sex individer som samma individer och redovisar totalt 6 vilket är det som syns i diagrammet nedan. Det är i alla fall ett speciellt år!

- **Mindre flugsnäppare.** Ett ex sjungande Härsnäs 16 – 25/5. *Magnus Liljefors, Thomas Kraft.*

2016

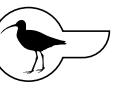
Liksom förra året noterades 185 arter i kommunen varav en ny art och två nya häckarter!

- **Spetsbergsgås.** Fjärde fyndet i kommunen, 2 ex 20/3 i Trolleholmssjön.
Lars-Erik Jönsson.
- **Årta.** 8 ex samtidigt i Bokholmen 16/4 är högsta antalet i kommunen av denna lilla långflyttande and. *Johan Gustafsson.*
- **Ejder.** Denna havslevande and sträcker ibland över land men är ovanlig som rastande i kommunen. 1 ex sågs 8/9 vid Trolleholm men hittades dagen efter död. *Mattias Olsson m fl.*

Svarthalsad dopping med unge Bokholmen 2016-07-14.

- * **Svarthalsad dopping.** Första häckningen i kommunen skedde i Bokholmen där ett par fick ut en unge. Arten finns säkert häckande i Sverige bara i Hornborgasjön och i Skåne förekommer bara enstaka häckningar, detta år bara i Svalövs kommun. *Orion Righard m fl.*
- **Ägretthäger.** Efter förra årets explosion blev det bara en observation detta år. Ett ex i Bulls måse den 21/8. *Anders Ahlberg, Mattias Olsson.*

- **Brun glada.** Fynd nummer elva i kommunen. 1 ex 8/9 i Svalöv. *Stig Larsson.*

Fjällpiparen är en ovanlig gäst i Skåne. Gryttinge 2016-05-11.

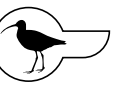
- **Fjällpipare.** Andra fyndet kom nästan exakt tio år efter det första. 2 ex Gryttinge 11/5. *Mattias Olsson m fl.*
- **Småspov.** Hela fyra fynd av 17 ex i kommunen detta år.
 - 1 ex Ask våtmark 15/4. *Orion Righard, Magnus Svensson.*
 - 7 ex Värmö 27/4. *Mattias Olsson m fl.*
 - 4 ex Gissleberga 7/5. *Johan Gustafsson.*
 - 5 ex Svalövs kyrka 16/5. *Stig Larsson.*
- **Spovsnäppa.** Sjunde fyndet. Bokholmens mosse 23/7. *Johan Gustafsson.*
- **Mosnäppa.** Två fynd – nummer 15 och 16:
 - Två ex Prästafälåden 8-9/5 *Stig Larsson m fl.*
 - Två ex Bokholmen 14/5. *Johannes Ljungberg, Anita Ljungberg.*
- **Dubbelbeckasin.** Andra fyndet. Ett ex Bulls måse 25/9. *Johan Gustafsson.*
- **Svarttärna.** Sjunde och åttonde fyndet. Båda vid Bokholmen:
 - 5 ex 8/5. *Johan Gustafsson m fl.*
 - 2 ex 19/5. *Orion Righard.*

Lappuggla Klåveröd 2016-04-03

- * **Lappuggla.** Ny art för kommunen! Ett ex Klåverödsdammen 22/3 – 3/4. *Pär-Johan Lif, Mattias Olsson m fl.*

Det kan vara intressant att jämföra lappugglans uppträdande med hökugglan som också är en norrländsk art. Hökugglan är ett typexempel på en så kallad invasionsart och dess invasioner har under åren ibland också spillt över på Svalövs kommun. Hösten 1983 var ett år med massor av hökugglor i södra Sverige och de flesta av kommunens elva fynd är från vintern 83/84. Ofta kommer antagligen dessa hökugglor från öster. Invasionen utlöses av brist på sork i häckningsområdet och efter invasionen återvänder ugglorna dit. Om man jämför med lappugglan tycks denna däremot inte vara en nomad på samma sätt även om den också är beroende av sorktillgången för sin häckningsframgång och vissa individer ger sig ut på långa vandringar medan andra stannar i närområdet. Ringmärkning av ungar visar att de flesta återfynden görs mycket nära märkningsplatsen. Det ökande antalet fynd i Skåne inklusive fyndet i Svalövs kommun kanske

istället är tecken på en expansion. Lappugglan tycks vara under spridning söderut och har häckat flera gånger i Småland och Blekinge, kanske även i norra Skåne! Samtidigt minskar populationen i dess gamla kärnområde i nordligaste Sverige.

- **Skäggmes.** Tredje fyndet. Liksom tidigare fynd vid Bulls måse. Den här gången var det upp till 10 ex som stannade under en längre tid, 25/9 – 4/12. *Johan Gustafsson, Anders Ahlberg.*
- **Dubbeltrast.** 100 ex på åker vid Bokholmen 7/8. *Johan Gustafsson.* Största flocken i kommunen.
- **Ringtrast.** Tre fynd även detta år. Fynd 15 – 17.
 - 1 ex Bokholmens mosse 5/4. *Jan Nilsson, Martin Ljung*
 - 1 ex Svenstorp 9/4. *Johan Gustafsson*
 - 1 ex Prästafäladen 5/5. *Johan Gustafsson*

Svarthakad buskskvätta hona Jakopamark 2016-05-08

- * **Svarthakad buskskvätta.** Två år efter första fyndet var arten tillbaka med kommunens första konstaterade häckning. Den här gången var det flera observationer av upp till fyra ex 29/4 – 12/6 vid Jakopamark väster om Bokholmen. Häckning kunde konstateras med minst en utflugen unge. *Judith Brolid m fl.*
- **Vinterhämsling.** 100 ex Tarstad 13/2. *Anders Ahlberg.* Största flocken i kommunen.

2017

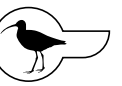
180 arter noterades under året varav en ny kommunart och en förstahäckning.

- * **Årta**. Första konstaterade häckningen i kommunen skedde i Bokholmen. 2 ungar sågs 14/7. *Johan Gustafsson*.
- **Ejder**. Ovanlig som rastare i kommunen. En hane i Saxtorpsdammen 20-21/5 *Anders Ahlberg, Johan Gustafsson*.

Ejderhane i Saxtorpsdammen 2017-05-21.

- **Svarthalsad dopping**. Arten var tillbaka i Bokholmen och noterades 7/4 – 27/7 med upp till 10 ex samtidigt och ännu en gång konstaterad häckning. Det här året blev det tre ungar.
- **Smådopping**. 16 ex i Bulls måse 1/9 högsta antalet. *Karl-Erik Karlsson*.
- **Ägretthäger**. Tre fynd under året:
 - 1 ex Bulls måse 18/5. *Anders Ahlberg*.
 - 1 ex sträckande Billeberga 2/10. *David Olausson*.
 - 1 ex Trolleholm 5/10. *Lena Böcker*.

- **Stäpphök**. Fjärde fyndet. Ett ex Munkatorp 14/9. *Magnus Svensson*.
- **Ängshök**. Tionde fyndet. En hane Bellmansro, Teckomatorp 14/6. *Mattias Olsson*.
- **Småspov**. Trettonde fyndet. 3 ex Prästafälåden 10/5. *Stig Larsson*.
- **Storpsov**. Vinterfynd! 6 ex 2/1 Södra Möinge. *Mattias Olsson*.
- * **Jaktfalk**. Första fyndet i kommunen. En ungfågel 16/10 vid Bokholmen. *Johan Gustafsson*.
- **Sommargylling**. Nionde fyndet var en sjungande hane vid Bulls måse den 10/6. *Johan Gustafsson, Anders Ahlberg*.
- **Skäggmes**. Fjärde fyndet. Bulls måse ett ex 6/11. *Johan Gustafsson*.
- **Stjärtmes**. Ett ex av den kontinentala rasen Svenstorp 21/12. *Johan Gustafsson*.
- **Ringtrast**. 1 ex Prästafälåden 23/4. *Johan Gustafsson* Fynd nr 18.
- **Mindre flugsnappare**. Sjunde fyndet med 2 ex och första säkerställda häckningen i kommunen. *Magnus Liljefors m fl*.
- **Svarthakad buskskvätta**. Tredje och fjärde fyndet:
 - Ett par vid prästafälåden 19/3 – 1/4. *Stig Larsson, Johan Gustafsson*.
 - En hane vid Jakopamark, dvs förra årets häckningsplats, 21/3. *Judith Brolid*.
- **Rosenfink**. Sjätte fyndet. Ett ex SV. Bokholmen 17/6. *Peter Nordvander*.
- **Ortolansparv**. Sjunde fyndet. En hane sjungande vid Prästafälåden 6/5. *Johan Gustafsson*. Arten har det svårt i Sverige!

2018

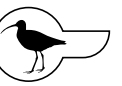
Årets rapportering gav 183 arter i Artportalen varav en ny kommunart.

- **Sångsvan.** 390 ex samtidigt i dammen på Prästafäladen 30/3. *Johan Gustafsson.* Mycket sångsvanar och mindre sångsvanar rörde sig i trakterna och betade på fälten runt Svalöv och rastade på Prästafäladen. Artens uppträdande i det skånska vinterlandskapet styrs av växtligheten på åkrar och av snödjup.

Några av de 390 sångsvanarna som rastade i dammen på Prästafäladen 2018-03-30.

- **Salskrake.** 14 ex Trolleholmssjön 31/3. *Johan Gustafsson.* Största samlingen i kommunen av denna grafiskt vackra vintergäst.
- **Svarthalsad dopping.** Som mest sågs tre ex och till slut även en årsunge 23/7. Tredje året på rad med häckning i Bokholmen! *Johan Gustafsson, Stig Larsson.*
- **Ägretthäger.** Två fynd:
 - Ett ex Bokholmen 1 – 9/10. *Johan Gustafsson m fl.*
 - Tre ex sträckande 8/10 Teckomatorp. *Mattias Olsson.*
- **Ormörn.** Andra fyndet i kommunen, 28 år efter det första, lockade många skådare till Svalöv. Ett ex Svenstorp 30/7 – 3/8. *Johan Gustafsson m fl.* Arten är vanlig i vissa delar av södra och östra Europa men fortfarande ovanlig i Sverige. Detta är det 50:e fyndet i Skåne och det första julifyndet i landskapet. Senare sågs en annan individ vid Falsterbonäset och det är också där som de flesta av landskapets fynd har gjorts.

Ormörn Svenstorp
2018-07-30

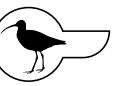
- **Ängshök.** Elfte fyndet. En 2K hane. Svenstorp 12/5. *Stig Larsson.*
- **Kustpipare.** Två fynd, nummer 8 och 9:
 - Ett ex rastande Prästafäladen 5/8. *Anders Ahlberg, Tommy Jonsson.*
 - Ett ex sträckande Prästafäladen 14/8. *Johan Gustafsson.*
- **Småspov.** Två fynd, nummer 14 och 15:
 - 2 ex Prästafäladen 8/8. *Johan Gustafsson.*
 - 4 ex sträckande Prästafäladen 14/8. *Johan Gustafsson.*
- **Myrspov.** Två fynd, nummer 11 och 12:
 - 1-2 ex rastande Prästafäladen 13 – 15/8. *David Olausson m fl.*
 - 5 ex sträckande väster, Prästafäladen 14/8. *Johan Gustafsson.*

Myrspov Prästafäladen 2018-08-14

- **Spovsnäppa.** Tre fynd, nummer 8 – 10:
 - 1 ex Prästafälåden 22 – 23/7. *Tommy Jonsson, Stig Larsson, Johan Gustafsson.*
 - 1 ex 2/9 Prästafälåden. *Johan Gustafsson.*
 - 1 ex 25/9 Prästafälåden. *Stig Larsson.*
- **Mosnäppa.** Före detta år fanns 15 fynd i checklistan. 2018 finns det många rapporter framförallt från Prästafälåden. Att avgöra hur många fynd och individer det handlar om är inte helt lätt. Jag tolkar det så här vilket ger fem nya fynd för året:
 - 1 ex Bokholmen 7/5. *Johan Gustafsson.*
 - 1 ex Prästafälåden 23 – 24/5. *Anders Ahlberg, Tommy Jonsson.*
 - 3 ex Prästafälåden 28/7. *Stig Larsson.*
 - 1 ex Prästafälåden 7 – 9/8. *Anders Ahlberg m fl.*
 - 1-2 ex Prästafälåden 21 – 26/8. *Johan Gustafsson, David Olausson, Stig Larsson.*
- **Småsnäppa.** Kommunens fjärde och femte fynd:
 - 1 ex Prästafälåden 7 – 8/8. *Stig Larsson, Tommy Jonsson, Johan Gustafsson.*
 - 1 ex Prästafälåden 2/9. *Stig Larsson.*
- **Dubbelbeckasin.** Tredje fyndet. Ett ex Bokholmen 9/5 2018. *Magnus Svensson.* Första vårfyndet och individen spelade kort som de ofta gör under vårflyttning. Idé att lyssna igen kommande vårar vid Bokholmen!?
- **Dvärgmåsa.** Sjunde och åttonde fyndet för kommunen, båda vid Bokholmen:
 - 4 ex 8/5. *Olof Jönsson.*
 - 10 ex 9-10/5. *Anders Ahlberg, Orion Righard.*
- **Svarttärna.** Nionde och tionde fyndet, båda vid Bokholmen.
 - 1 ex 8/5. *Olof Jönsson.*
 - 3 ex 9/5. *Anders Ahlberg.*
- **Jorduggla.** Intressant med 1 – 2 ex som verkar stationära vid Bokholmen med enstaka rapporter 8 – 31/5. *Olof Jönsson m fl.*
- **Sommargylling.** 1 ex sjungande 16/5 vid Skäralid blir tionde fyndet. *Linn Svensson Renström.*
- **Skägges.** Femte fyndet liksom tidigare skedde i Bulls måse. Ett ex 23 – 24/8. *Johan Gustafsson, Stig Larsson.*
- **Trastsångare.** Andra fyndet 47 år efter det första i kommunen! En individ sjungande i Bokholmen 24/5. *Johan Gustafsson.* Arten är vanligare längre norrut i Götaland med ett starkt bestånd i Tåkern medan den i övrigt är en vanlig fågel i vassar i Europa. Den mycket kraftfulla sången avslöjar den på långt håll.

Skäggesen har bara setts på en lokal i kommunen – Bulls måse som är den enda med omfattande vassbestånd som arten kräver. Bilden på skäggeshanen tagen vid Löddeåns mynning.

- **Brandkronad kungsfågel.** Vinterfynd – 1 ex Duvekesjön. 13/1. *Karl-Erik Karlsson.*
- **Mindre flugsnappare.** Åttonde fyndet. En individ sjungande i Slättåkra, Söderåsens nationalpark 15/5. *Annelie Andersson m fl.*
- ***Videsparv.** Första fyndet i kommunen! 1 ex Svenstorp 25/9. *Tina Paulsson.* Ett något oväntat fynd med tanke på att arten häckar i Norrland nedanför fjällen och övervintrar i sydöstra Asien vilket gör att fynd i Skåne är mycket ovanliga.

2019

Under detta år finns hela 187 arter rapporterade i Artportalen i kommunen vilket är det högsta antalet hittills. Inte mindre än fem för kommunen nya arter och flera ovanliga arter finns med i listan. Efter det här året är det nu 246 arter på kommunlistan.

- **Spetsbergsgås.** Femte fyndet i kommunen. 4-6 ex rapporterades från fälten söder om Kågeröd 17 -18/2. *Anders Ahlberg m fl.* Arten är ofta ganska skygg och finns fåtaligt uppblandade med andra gäss varför den lätt förbises. Mattias skriver i checklistan: ”Onödigt ovanlig.” Det är väl bara att instämna i detta och skanna av gåsflockarna bättre i vinter. Svalöv hyser ofta ganska lite gäss jämfört med en del av grannkommunerna men var de förekommer under vintern beror till stor del på vad som odlats på fälten året före. Större delen av populationen häckar på Svalbard, Island och Grönland och övervintrar i Storbritannien och Västeuropa.

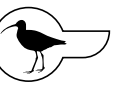

- **Bläsand.** Hela 440 ex rastade i Bokholmen 28/10, högsta antalet i kommunen. *Johan Gustafsson.*
- **Ejder.** En hane rastade i Svalövssjön 22 – 25/3. *David Olausson m fl.* Ovanligt med rastande ejdrar i inlandet men inte unikt.
- **Sjöorre.** Ett par rastade tillfälligt i Bokholmen 12/4. *Stig Larsson* Denna havs- och kustlevande and sträcker regelbundet över land på vårnätterna. Den som känner igen lätet kan då höra dem men denna art är ännu mer ovanlig som rastare i inlandet än ejdern.
- **Storskrake.** 120 ex Trolleholmssjön 16/12. Största antalet i kommunen. *Johan Gustafsson.*

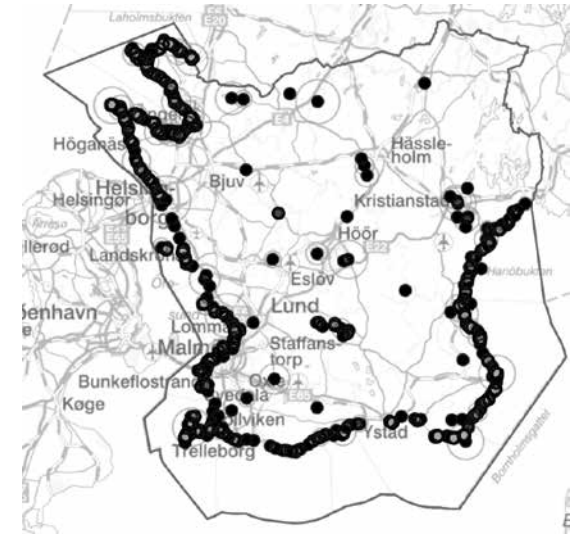

Smålom – en välkommen överraskning! Odensjön 2019-12-02

- * **Smålom.** En individ rapporterades från Odensjön 30/11 och utgör det första fyndet av arten i kommunen. *Simon Jacobsen, Natalie Danielsson.* Den var sedan kvar i sjön åtminstone till den 25/12 men hade lämnat platsen vid nyår. Arten häckar i mindre sjöar i skogsområden från Dalsland upp till videskogarna

på fjällen samt lite i Norrlands kustland och på småländska höglandet. I Skåne ses den oftast bara under sträcktid och då nästan enbart vid kusterna. Kartan till höger visar alla fynd i Skåne under 2000-talet och det framgår att det är kusterna och några större sjöar som står för en betydande majoritet av fynden. Man kan fundera på hur länge den varit på plats innan den rapporterades. Odensjön är nog ingen plats som besöks av ornitologer så ofta så den kan ju ha varit där ett bra tag.

- **Vaktel.** Tre spelande hanar rapporterades i maj och juni. Troligen fanns betydligt fler i kommunen men det är svårt att täcka in nattaktiva fåglar. Dessutom en sent spelande individ 28/7.
- **Smådopping.** Minst fyra lokaler i kommunen har haft häckande smådoppingar i år. Eftersom den kan häcka i mycket små vatten och gömmer sig i växtligheten finns det garanterat fler lokaler med häckande fåglar.

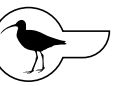

Smådopping är en art som fått ny utbredning i kommunen tack vare anlagda våtmarker. Bokholmen 2017-04-16

Gråhakedopping med unge Svenstorp 2018-06-17

- **Gråhakedopping.** Flera häckningar har konstaterats i olika vatten. Dock inte stora antal och återigen få rapporter från Bokholmen där inga häckningar konstaterades i år. 2017 övergav många par sjön under säsongen och 2018 och 2019 har det bara varit få rapporter utan häckningar. Är det gäddorna i sjön som omöjliggör häckningar?
- **Svarthalsad dopping.** Efter tre år av häckning i Bokholmen uteblev arten helt i år.
- **Svart stork.** Kommunens andra fynd noterades 16/8 då en individ flög förbi vid Änglaberga på Söderåsen. *Björn Fredriksson.* Första fyndet var 1992.
- **Ägretthäger.** Fjortonde fyndet i kommunen! Ask våtmark 25/3 – 1/4. *David Olausson, Karl-Erik Karlsson m fl.*
- **Stäpphök.** Flera fynd föreligger under september av både gamla och unga individer. Dessutom ett ovaliderat fynd från oktober.
- **Brun glada.** Trettonde och fjortonde fyndet kom tätt.
 - 1 ad noterades i Svenstorp 16/9. *Johan Gustafsson.*
 - 1 1K noterades i Ask 20/9. *Mattias Olsson.* Senaste fyndet var 2016.
- **Kornknarr.** 4 spelande individer rapporterades i år. Troligen underrapporterad!
- **Småfläckig sumphöna.** Andra fyndet i kommunen. 1 – 3 ex spelade 17-19/6 i Bokholmen. *Johan Gustafsson, Anders Ahlberg.* Det första fyndet gjordes i Bulls måse 2011. Bokholmen har en mycket bättre biotop för arten än Bulls måse där hög vass dominerar medan den småfläckiga trivs i mer lågväxta riktigt blöta starrmader. Årets fynd av spelande individer gjordes sent på säsongen och det är troligt att det inte handlar om tillfälliga besök av genomsträckande utan stationära, häckande fåglar. Eftersom de i allmänhet bara spelar när det är helt mörkt är det få skådare som besöker sådana våtmarker vid rätt tidpunkt. Här finns anledning att bevaka platsen till kommande sommar!
- **Kustpipare.** Tionde fyndet – ett ex sträckande åt söder över Prästafäladen 21/8. *Johan Gustafsson.*

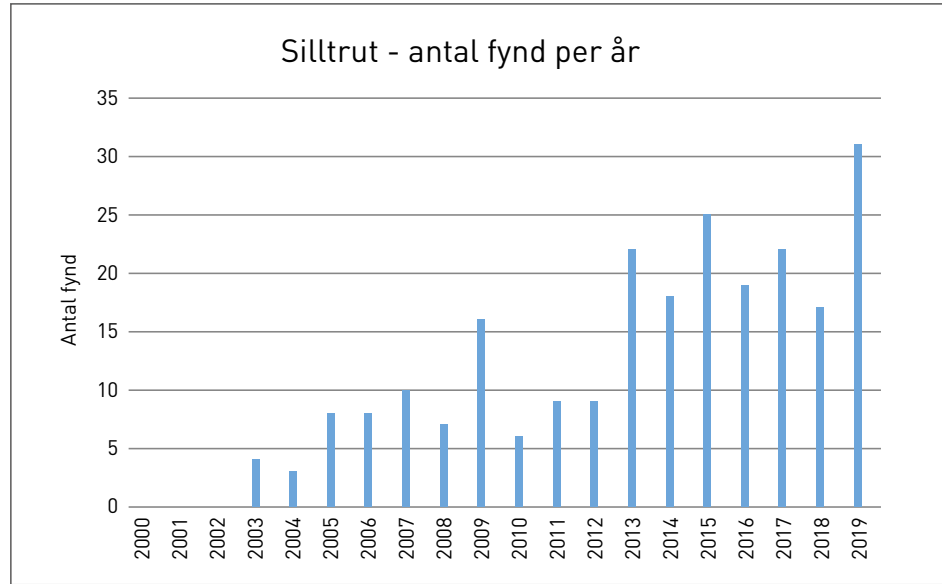
- **Mindre strandpipare.** Troligen häckade ett par på Prästafäladen.
- **Fjällpipare.** Tredje fyndet. Ett ex på stubbåker vid kommungränsen Landskrona – Svalöv 31/8. *Patrik Sandgren.*
- **Småspov.** 8 ex förbiflygande Prästafäladen 2/8. *Tommy Jonsson, Stig Larsson.* Fynd nr 16.
- **Storspov.** Äntligen fynd av ungar - minst två häckningar har konstaterats. *Karl-Erik Karlsson, Mattias Olsson.*
- **Myrspov.** Två fynd samma dag av ett ex sträckande och ett rastande Prästafäladen. *Johan Gustafsson, Stig Larsson.* Fynd 13 och 14.
- **Spovsnäppa.** Tre fynd vid Prästafäladen innebär nu totalt 13 fynd i kommunen:
 - Ett ex 6/7. *Tommy Jonsson.*
 - Ett ex 18 – 20/7. *Tommy Jonsson m fl.*
 - Ett ex 17/8. *Stig Larsson.*
- **Mosnäppa.** Några fynd från Prästafäladen i juli men det är svårt att avgöra hur många fynd och individer det handlar om. Jag bedömer det som två fynd:
 - 1 ex 10 – 11/7. *Tommy Jonsson, Anders Ahlberg.*
 - 1 – 2 ex 18 – 21/7. *Tommy Jonsson m fl.*
- **Småsnäppa.** Sjätte fyndet. Ett ex rastade Prästafäladen 10/7. *Johan Gustafsson.*
- * **Svarthuvad mås.** Ny art för kommunen. En adult ingick i en flock på tusentals skratt- och fiskmåsar vid Trolleholm 4/4. *Mattias Olsson m fl.* Måsflocken födosökte efter harven på en åker och rastade emellanåt i Trolleholmsjön. Antagligen samma individ sågs sedan den 9/4 söder om Prästafäladen i en stor måsflock. *Johan Gustafsson.* Arten har en fläckvis utbredning i Europa och enstaka häckar vissa år i Sverige, ofta i skrattmåskolonier.

Svarthuvad mås tillsammans med skrattmåsar och fiskmåsar Trolleholm 2019-04-04

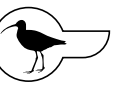
- **Silltrut.** Arten rapporteras allt oftare i kommunen. Årets 31 fynd är rekord. Diagrammet nedan visar antalet fynd per år under 2000-talet. Första rapporten i Artportalen i kommunen är från 2003. En överväldigande majoritet är från april – maj.

- * **Skräntärna.** Ny art i kommunen. Ett ex av denna kustart besökte Bokholmen 20/5. *Johan Gustafsson.* Arten ses alltså oftast vid kusterna och de inlandsfynd som finns i Skåne under året är vid de större sjöarna. Fyndet på Söderåsen avviker helt från detta mönster, hur hittade den hit?

Skräntärna vid Bokholmen 2019-05-20

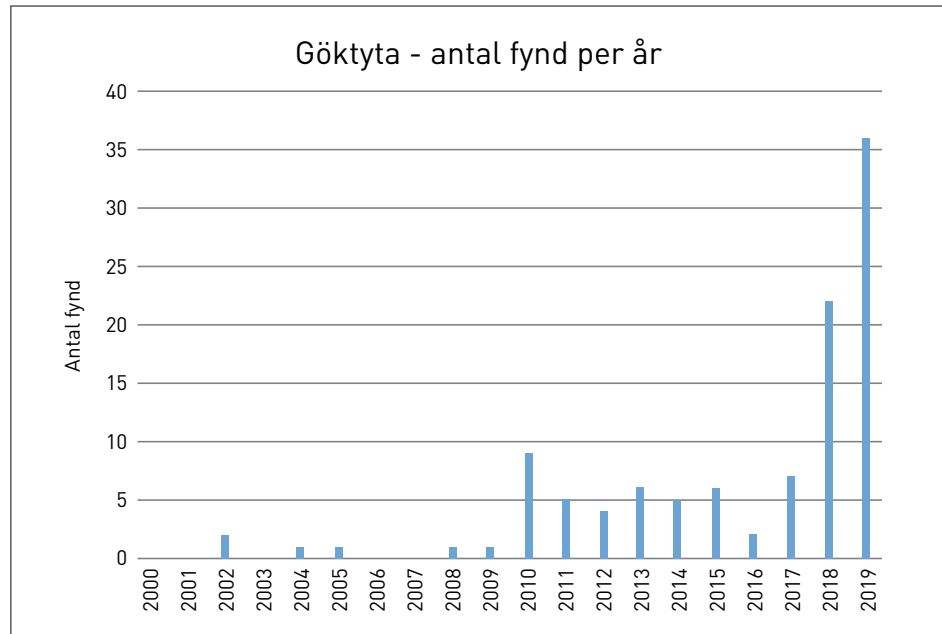

- * **Kustlabbe.** Ny art för kommunen. Ett ex av ljus fas sågs vid Bulls måse 11/5. *Mattias Olsson, David Olausson.* Arten är hårt knuten till kuster och skärgårdar men sträcker regelbundet över land.
- **Sparvuggla.** Ett fynd av ropande individ rapporterat från Lillö, Konga 23/5. *Anton Samuelsson.* Eftersöktes sedan utan resultat.
- **Havstrut.** 1-2 ex vid Trolleholmssjön 19/3 – 25/6 *Johan Gustafsson m fl.* Denna art är normalt starkt förknippad med havskusterna men varje vår ses några individer vid Trolleholmssjön under några veckor. Flera gånger har de setts röva grågåsägg – är det denna födokälla som lockar? Är det samma par som återvänder år efter år? Dessutom ett decemberfynd, det andra i kommunen på samma lokal 19/12, *Mattias Olsson.*

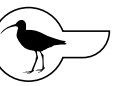
Göktyta Svenstorp 2019-04-26.

- **Göktyta.** Flera rapporter om ropande och bohålsbesökande göktytor från försommaren på olika lokaler. Ingen häckning är dock säkerställd. Diagrammet nedan visar antalet rapporter per år under 2000-talet. En positiv trend kan ju anas vilket är glädjande om arten är på väg tillbaka. Ökningen beror ju på att flera individer de senaste åren varit aktiva under längre tid i början av häckningstiden vilket genererar fler rapporter. Fortfarande är det dock få individer!

- **Mindre flugsnappare.** Endast ett fynd i år av en sjungande individ vid Dejebäcken 12/5, nionde fyndet. *Johan Gustafsson.*
- **Svarthakad buskskvätta.** Ett par inledde häckning vid Jakopamark – hygget sydväst om Bokholmen. Rapporter finns 17 – 30/4, *Judit Brolid m fl*, hanen sjöng flitigt och parning observerades men troligen övergav de platsen och inga ungar kunde konstateras. Detta är samma plats där ett par häckade framgångsrikt 2016 och ett par sågs här även 2017.
- **Bändelkorsnäbb.** Denna art som oftast uppträder i samband med invasioner vissa år noterades med ett ex i Härsnäs den 27/7. *Magnus Liljefors.*
- **Tallbit.** Under oktober uppträdde allt fler tallbitar i mellersta och södra Sverige och det stod klart att det var en ordentlig invasion på gång. Tallbiten har en liten men stabil population i nordligaste Lappland men har en vid utbredning cirkumpolärt genom taigan i Ryssland och norra Nordamerika (annan underart). Oftast kommer invasionerna från öster men i år diskuteras ursprunget eftersom Finland har mycket få fynd. Den 29/10 nådde invasionen Skåne och samma dag sågs de första i Svalövs kommun vid Klåveröd. *Mona Hansson, Lars Mandorf.*

Vissa arter ger sig ibland ut på invasionsliknande flyttningar fast de i normalfallet är stannfåglar som blir kvar i häckningsområdet. Oftast handlar det då om att födo-tillgången minskar kraftigt. Arter som är beroende av en viss sorts frö som korsnäb-

Tallbitshane kalasande på fröna i rönnbär (fruktköttet spottar han ut!).
Jakopamark 2019-10-30.

bar och hackspettar eller rovfåglar som är beroende av tillgången till lämlar och sorkar i fjällen är sådana ”invasionsarter”.

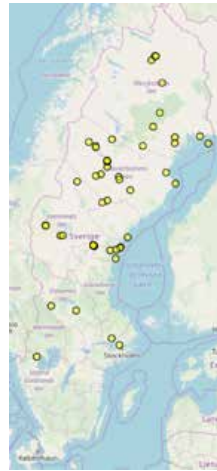
I år var det tallbitarna som gav sig ut på vandring. Kartorna nedan är utplockade från Artportalen och visar alla fynd av tallbitar veckovis under hösten. Varje ring representerar ett fynd men säger alltså inget om antalet individer per fynd men rörelsen av tallbitar över landet är tydlig. Från de första enstaka rapporterna i norra Sverige i slutet av september ser det ut som att en våg av tallbitar väljer in över Svealand i v 43 och i v 44 når vågen även Skåne och Svalövs kommun som därmed får sin fjärde nya art för året. Under de följande dagarna fortsatte rapporterna att trilla in för Skåne och även Svalövs kommun men arten är inte lätt att upptäcka om man inte kan dess lockläte och det blev endast en handfull rapporter från kommunen. Under v 45 och 46 minskar fynden i Skåne medan många fortfarande finns i t ex Småland. Man får intrycket av att fåglarna vände tillbaka norrut. Inte en enda är t ex rapporterad från Falsterbo fågelstations sträckräkning eller ringmärkning även om det finns enstaka rapporter också från näset. Erfarenheterna från tidigare invasioner visar att enstaka individer och grupper kan dröja sig kvar länge i söder så fortsätt spana! Enstaka grupper av fåglar finns kvar i Skåne hela december och verkar då ofta ganska stationära!

v 39

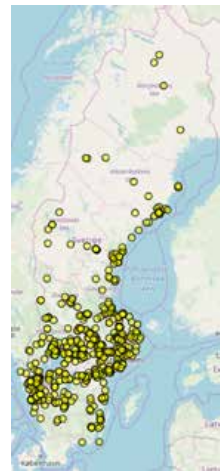
v 40

v 41

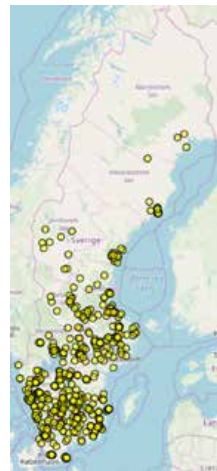
v 42

v 43

v 44

v 45

v 46

v 47

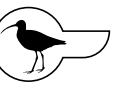
v 48

v 49

v 50

Arten beskrivs ofta som väldigt oskygg, antagligen beroende på att de aldrig har sett människor och deras orädda beteende har gett dem öknamnet "dumsnut". Detta gällde dock inte de som sågs i Svalövs kommun!

Arten är extremt sällsynt i Skåne. Senaste invasionen hösten 2012 kom av sig innan den nådde Skåne och under vintern 2012/13 finns bara några få fynd från landskapet. 2007 finns en udda observation i södra Skåne. Hösten 2005 var det också en invasion men resulterade bara i två fynd i Skåne. Vi får gå tillbaka till år 2000 för att hitta en invasion som gav ordentlig utdelning i form av skånska observationer vintern 2000/01. Det är alltså mycket glädjande att arten nu också kan skrivas in i Svalövs-listan!

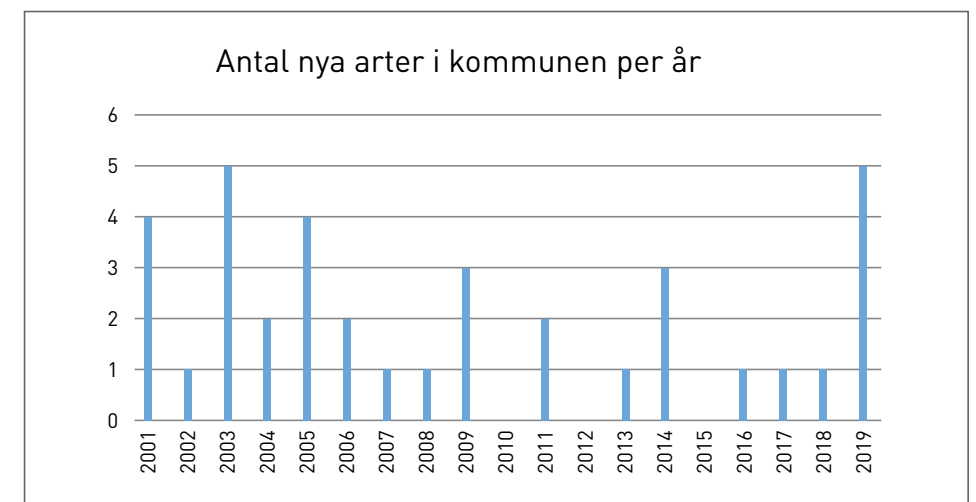
- **Gulhämpling.** Fjärde fyndet i kommunen. Ett ex vid Härsnäs 2/8. *Magnus Liljefors.* Arten är vanlig i Sydeuropa men har en mycket liten population i södra och östra Skåne på gränsen av dess utbredningsområde.

REFLEKTIONER

Här följer lite funderingar runt olika aspekter av fågellivet och skådandet i kommunen. Urvalet av aspekter är ju helt personligt, det finns ett oändligt antal funderingar att gå vidare med!

1 Tar nya arter slut?

Antagligen har du inte orkat läsa all text ovan om de sällsyntare arterna och det är ju inte tänkt som skönlitterär genomläsning. Däremot kan man fundera på om antalet nya arter i kommunen kommer att fortsätta trilla in som tidigare. Diagrammet nedan visar antalet nya fågelarter per år i Svalövs kommun under 2000-talet. Under 2001 sågs även snösiska men den räknas numera inte som en god art och finns inte med i listan. Nilgåsen 2003 finns med men anses numera inte spontan utan betraktas som en invasiv art som skall utrotas.

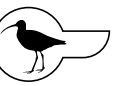
- 2001: kustpipare, brandkronad kungsfågel, myrspöv, småspöv
- 2002: skärpiplärka
- 2003: nilgås, snatterand, alfågel, silltrut och skäggmes
- 2004: svarthalsad dopping, smalnäbbad simsnäppa
- 2005: silkeshäger, fjällpipare, vitvingad tärna och taigasångare
- 2006: silvertärna, alkekung
- 2007: ägretthäger
- 2008: småsnäppa
- 2009: purpurhäger, spetsbergsgås och berguv
- 2010: -
- 2011: småfläckig sumphöna, större skrikörn
- 2012: -
- 2013: stäpphök
- 2014: skärfläcka, kaspisk trut, svarthakad buskskvätta
- 2015: -
- 2016: lappuggla
- 2017: jaktfalk
- 2018: videsparv
- 2019: svarthuvad mås, kustlabb, skrântärna, tallbit, smålom

Det intressanta med diagrammet är att det inte finns en minskande tendens. Hade fågelvärlden varit konstant borde det ju bli svårare att hitta nya arter men fågelvärlden förändras hela tiden och detta syns i nya arter i landet, arter som minskar, nya vanor mm. Det är ju inte bara fåglar som förändras. Om man jämför storleken på tredje upplagan av Mossberg och Stenbergs nordiska flora med första upplagan är det slående också vad som händer bland kärlväxterna i vårt land. Både antalet arter och vår kunskap om naturen ökar konstant.

Svaret på frågan ovan blir väl därför att de nog inte tar slut. Diagrammet visar ingen sådan tendens utan vi får nog räkna med att fåglarnas förmåga att flytta, det naturliga urvalets tryck på ständiga anpassningar i en föränderlig miljö kommer att göra att nya upptäckter görs ständigt. Detta är ju också bl a detta som är fågelskådningens stora charm. Samtidigt försvinner och minskar arter också och förändringar kan vara tydliga tecken på förändringar i miljön vilket kräver vår uppmärksamhet.

2 Ornitologisk aktivitet

En annan viktig del i detta är att vi är fler och kunnigare skådare i dag än när jag skådade trutar på tippen i Teckomatorp. Någon frågade mig en gång – ”Har du inte snart sett allt?” Man kan svara med ett citat av Bob Dylan: ”I was so much older then, I’m younger than that now”. Ju mer vi studerar ju mer inser vi hur lite vi kan om fåglarna och det är ju det positiva med ett nätverk av intresserade som utbyter erfarenheter och tipsar om det vi sett. Är du inte redan med så gå in på microbirding.se och titta eller varför inte skapa ett konto. Efter 55 års skådande

insider jag hur lite jag kan och ibland också hur fel jag hade ibland i min ungdom när jag kanske var för snabb med bestämmingar. Kunskapen bidrar till att fler arter ses. En svarthakad buskskvätta i min barndom hade jag aldrig kunnat artbestämma – den fanns helt enkelt inte i fågelboken. Men böcker är inte allt, i mötet med andra skådare slipas kunskapen – så välkomna ut alla nya nyfikna!

Bokholmen 2017-11-19

3 Våtmarker

Jämfört med min ungdom när våtmarker kallades, och betraktades som, ”vattensjuka marker” och alltså behövde botas – dräneras och torrläggas, har det idag blivit inne att anlägga våtmarker. Detta syns i artlistorna från 2000-talet som innehåller arter som jag bara kunde drömma om på sjuttioalet eller såg tillfälligt överflygande eller i tillfälliga översvämningar. Nya anlagda våtmarker i kommunen – Trolleholmssjön, Svalövssjön, Bulls måse, Bolshusdammen, Ättehögsdammen, Prästafälleden osv ger nya upplevelser för en skådare.

Senaste och största tillskottet är Bokholmens mosse på Söderåsen som på få år har producerat en spännande lista med ovanliga besökande arter och även oväntade häckare. Lokalen håller väl fortfarande på att stabilisera sig och det är spännande att se vad det blir av denna i framtiden. Häckningar av arter som årta, svarthalsad dopping och troligen småfläckig sumphöna samt födosöksplats för fiskgjuse och, än så länge, tillfälliga besök av ägretthäger, svarttärna, vit stork, trastsångare m fl skvallrar om en våtmarkslokal med stor potential.

Tänk om Bare mosse också kunde återställas till den våtmark där våra förfäder slog sig ned på stenåldern. En tokig idé!?

4 Vadare – våtmarker och ornitologisk aktivitet i kombina-

Svartsnäppa är en av de vadararter som numera syns regelbundet i kommunen tack vare flera anlagda våtmarker. Svenstorp 2018-08-28.

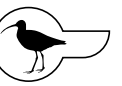
tion

Att våtmarkerna lockar både fåglar och skådare syns tydligt i listorna för de olika åren ovan. Inte minst har Prästafälleden under de senaste sensomrarna gett många fynd av vadare som gör att det kanske inte är intressant så länge till att räkna fynd på det sätt som det redovisas ovan. Naturligtvis kommer Svalövs kommun inte kunna konkurrera med kustkommunerna om antal av dessa arter men man kan framförallt konstatera att en hög ornitologisk aktivitet ger många fynd och det är få lokaler i kommunen som varit så välbevakade av lokala ornitologer som just Prästafälleden under de senaste augustimånaderna. Titta t ex på artgenomgången för 2018 ovan där antalet fynd av vadare den torra augustimånaden vid Prästafälleden är slående.

En art som minskat kraftigt är storspoven och i Svalövs kommun är detta ju ytterst tragiskt eftersom detta är kommunfågeln! På sjuttioalet häckade den på många lokaler och glädde oss under vår och försommar med sitt flöjtande. Under 2019 har faktiskt ett par häckningar konstaterats och man kan ju hoppas på en återkomst t ex vid Bokholmen där det söder om sjön finns den typ av fuktiga ängar som är artens habitat.

Storspoven är kommunfågel i Svalöv och vi får hoppas att nya våtmarker ger arten en skjuts så att den åter blir ett vanligt inslag i naturen. Bokholmen 2019-06-17.

5 Klimatförändringar

Att vi har förändringar i klimatet skvallrar fåglarna tydligt om, de är utmärkta klimatindikatorer. För att göra mer djupgående analyser behövs ett större material och det är här som de systematiska undersökningarna vid våra fågelstationer och den systematiska inventeringsverksamheten ger tydliga resultat. Man kan se att många flyttfåglar ändrar sina flyttningar och det finns många arter som kommer flera veckor tidigare nu än för trettio år sedan. Här tänker jag bara ta upp några arter som vi direkt kan se ökar eller minskar i Svalövs kommun och där man kan misstänka att klimatet har en avgörande betydelse.

Svarthakad buskskvätta hane vid Jakopamark 2019-04-30. Troligtvis misslyckades häckningen detta år.

Brandkronad kungsfågel hane vid Bokholmen 2018-05-02. Artens expansion i landskapet har varit mycket kraftig.

Svarthakad buskskvätta. Denna art häckade för första gången i Sverige år 2000x utanför Simrishamn. Numera är den en regelbunden om än ovanlig häckfågel i södra Sverige.

Första fyndet i kommunen gjordes 2014 och första häckningen 2016. De flesta fynden har gjorts på ett kalhygge vid Bokholmen. Under några få år kommer detta att vara intressant men när skogen växer upp kommer området inte att locka den svarthakade. I takt med artens expansion kommer den säkert att hitta nya områden. Ett tips från mig är att den kommer att häcka i området Svenstorp – Höjebacke!? Någon som vågar sätta emot?

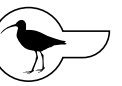
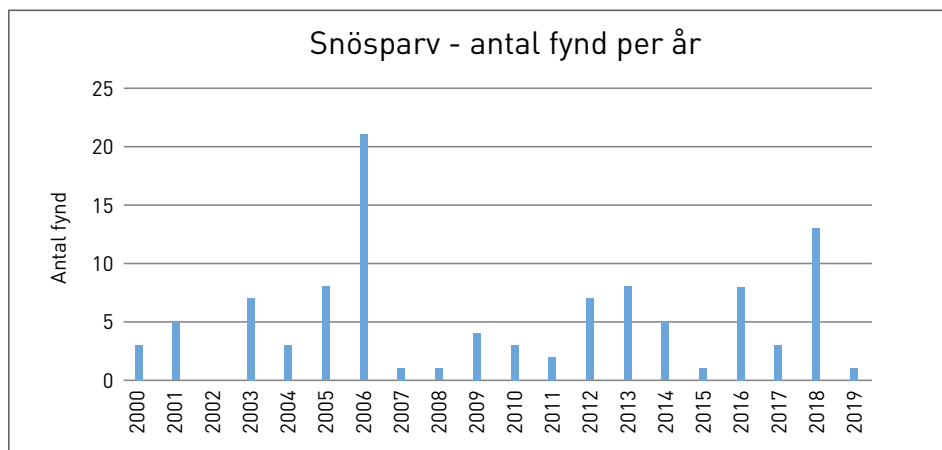
Brandkronad kungsfågel. Numera en vanlig häckfågel i granskog på Söderåsen liksom på andra skånska åsar. Om man lär sig skilja sången från den ”vanliga” kungsfågeln är det lätt att hitta den under häckningstid.

Det är intressant att arten ökar i samma biotop som vi förknippar med den ”vanliga” kungsfågeln när den nu sprider sig i Skåne medan den i Sydeuropa ofta hittas i ekskogar och andra lövskogar.

Snösparv är en typisk vintergäst från tundran som söker sig så långt söderut som det behövs för att hitta lite barmark. Svenstorp 2015-12-13.

Snösparv. Jag minns vintrarna på sjuttioalet som att det alltid fanns snösparvar på fälten vid Heleneborg. Detta är också ett ställe för snösparvsobservationer i dag men inte i samma omfattning. Statistiken på Artportalen går inte så långt tillbaka på ett tillförlitligt sätt men man kan ju misstänka att arten med mildare vintrar inte söker sig lika långt söderut på vintern. Jag sökte därför på Artportalen för att se om det stämmer. Diagrammet nedan visar antalet rapporterade individer av snösparv för Svalövs kommun under 2000-talet. Resultatet är lite svårtolkat men kanske är det så att man ser en effekt av hårda eller milda vintrar och de senare blir ju allt vanligare.

Förväntningar. Vilka andra arter kan vi förvänta oss i framtiden som ett resultat av det varmare klimatet? Detta är ingen enkel fråga för det avgörande för många arter är födotillgången och det är inte automatiskt så att en högre temperatur ger mer föda. Om man tittar på de arter som har sin utbredningsgräns nära oss (i Sverige och Svalövs kommun) kanske gulhämpling är nästa häckfågel i kommunen? Den är vanlig i södra Europa och häckar i södra och östra Skåne. I sitt kärnområde hittar man den ofta i talldungar med öppna ytor.

6 Hägrar

Hägrar och deras släktingar ökar kraftigt i Europa. Silkeshäger, ägretthäger och bronsbis har alla expanderat kraftigt åt väster och norrut över kontinenten. Ägretthägern är den som vi sett mest av i Svalövs kommun och i södra Sverige över huvudtaget. Arten har häckat på Gotland flera år och i Småland fanns förra året tio häckande par. Många individer övervintrar i södra delarna av landet. När får vi se den första häckningen i Svalöv?

Ägretthäger Bokholmen 2018-10-01. Man blir lika glad varje gång den dyker upp i kommunen!

7 Vit stork

Storken har ju alltid varit en folkkär fågel och dess försvinnande från Skåne sörjdes av många. Nu pågår Projekt stork som nu resulterat i ett antal fri-häckande par i Skåne. För Svalövs del finns ännu inga rapporter om häckning. Detta är vad som finns rapporterat i Artportalen för de aktuella åren:

2013 ett fynd

- 1 ex uppehöll sig Asks våtmark 19-22/5

2014 fyra fynd

- Troligtvis samma ex sågs två gånger i närheten av Torrlösa 20/4
- Ett ex Rävatofta 1/8
- Ett ex Loarp 9/8
- Ett ex Allarp, Konga 18/10

2015 Svårt att bedöma hur många fynd men jag tolkar det som fem fynd varav två på våren och två på hösten. Mest intressant är ju att flera storkar rörde sig koncentrerat runt Kågeröd under sommaren, dock utan häckning.

- 1 ex Höje backe 5/4
- 1 ex Arnåkra 16/4
- 2-7 ex uppträdde i kommunen 14/5 – 24/8. Fåglarna rörde sig i landskapet men de flesta fynden var vid Möllarpfynd, Kågeröd.
- Ett ex Rävatofta 20/10
- 2 ex Svenstorp-Bollshus 22/11

2016 3 – 4 fynd. Åter långstannade storkar vid Kågeröd!

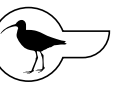
- 1-2 ex Möllarp, Kågeröd om dess omgivning 9/3 – 4/5
- 2 ex Norrvidinge 16/4
- 1 ex Bokholmen 9/5 (Kan vara en av Kågeröds-storkarna?)
- 3 ex Svalövs golfbana 23/5

2017 Ett fynd av 1-2 individer – återigen Kågeröd! Denna gång byggde storkarna på ett bo men ingen häckning fullföljdes.

- Kågeröd 19/3 – 11/6

2018 Svårt att få en klar bild av antalet fynd och individer.

- 1 ex Kågeröd 16/3
- 1-2 ex Härsnäs 12/5 – 14/6
- 1 ex Rävatofta 14/5
- 1 ex Bokholmen 29/5 Märkt hane nr 600.
- 1 ex Nackarpsdalen 8/9

Storken har ju tidigare häckat i kommunen. Bland annat finns en lång beskrivning i Bengt Bergs *Skånska fåglar* av ett häckande par på gården Fornåker i Norrvidinge 1920 och i samband med detta nämner Bengt Berg även häckning i Torrlösa. Troligen fanns det gott om häckningar i kommunen men landskapets omvandling och utdikning ledde till att de försvann. T ex kan man misstänka att storkarna i Norrvidinge provianterade i Allarps mosse på gränsen till Södervidinge, en våtmark som krympt betydligt. I dag finns nya våtmarker och kanske är det boplatser som saknas, t ex vid Bokholmen. I Möllarp vid Kågeröd där storkar visat störst intresse finns ju både boplatser och våtmarker nära. Får vi uppleva kommunens första häckning i modern tid under 2020?

Den märkta projektstorken nr 600, född 2004 och har häckat flera gånger i det fria. Bokholmen 2018-05-29

8 Norrlandsarter

Det finns flera arter som ökar utan att vi kan förklara det med klimatförändringar. Korp, sångsvan och trana var i min ungdom skygga norrlandsarter och för mig var besök vid de småländska sjöarna Kävsjön, där tranorna häckade, och Draven, där sångsvanar häckade, mäktiga upplevelser. I dag häckar dessa arter på flera lokaler i kommunen och i tranans fall förvånansvärt nära människor. Här handlar det troligen mer om fredning och utfodring som förklaring till expansionen än klimatfaktorer.

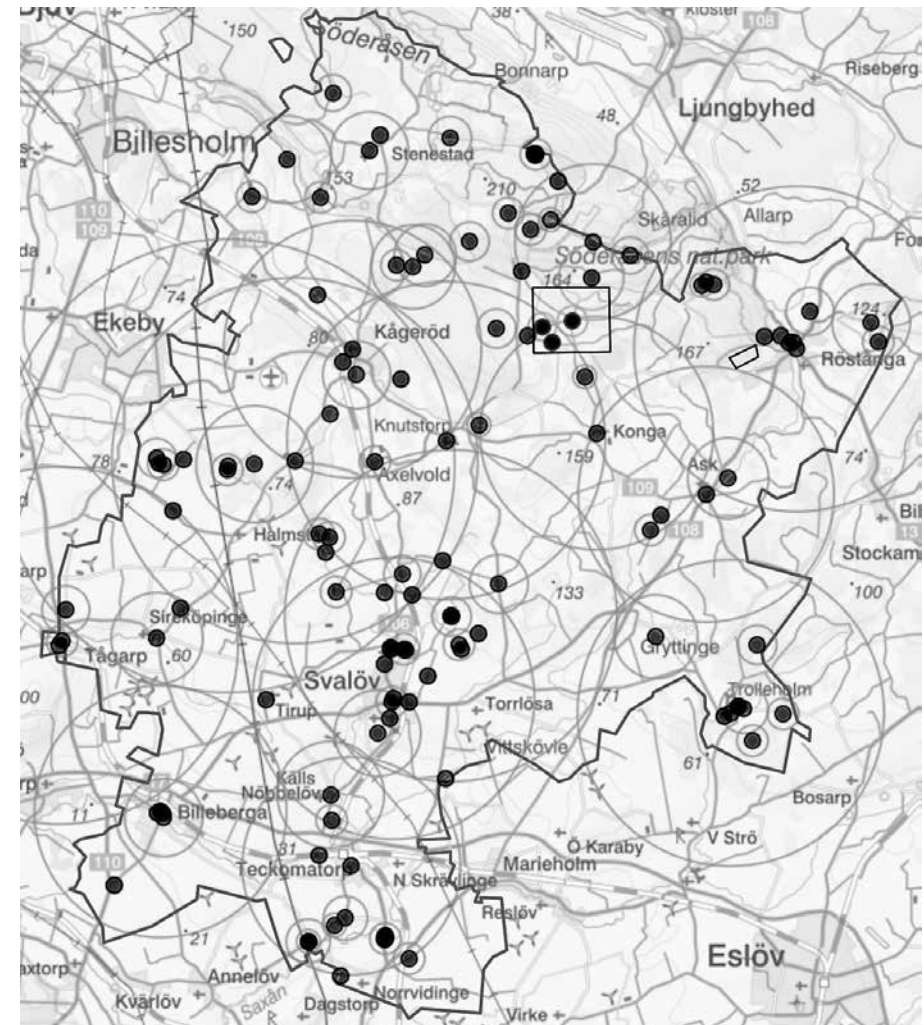
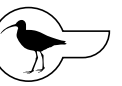
Trana Bulls måse 2019-04-29. Det är glädjande att ha denna stolta fågel som vanlig häckfågel i kommunen.

9 En efterlysning

Tofsmesen tänker vi väl som en typisk ”svensk” fågel knuten till barrskogsområdet/taigan men det är intressant är att konstatera att det finns fler observationer av ägretthäger än av tofsmes i kommunen! Finns det några häckningar runt Traneröds mosse? Jag uppmanar er alla till fler besök i området. Medan ni letar kanske vi också kan få in lite fler observationer av talltita, korsnäbbar och andra barrskogsfåglar, kanske även någon nötkråka? I Klåveröd hittades t ex kommunens hittills enda lappuggla!

Överhuvudtaget kan man se att det är ojämn bevakning av fågellivet i kommunen. Kartan är hämtad från Artportalen och visar alla rapporter av koltrast i kommunen under 2000 - 2019. Koltrasten är en vanlig art i både skog och mindre dungar samt trädgårdar mm.

Den ornitologiska aktiviteten är alltså väldigt ojämnt fördelad i kommunen. Svenstorp, Höjebacke, Bulls måse, Bokholmen, Svalövs tätort m fl är ganska välbevakade medan det är få observationer från stora delar av Söderåsen eller åkermarkerna i kommunens södra delar. Detta är ju helt naturligt – vi söker oss gärna till platser där vi vet att det är vackert och gott om fåglar i vår närhet men ibland kan det löna sig att leta på nya platser...

10 En uppmaning

Denna artikel har alltså möjliggjorts tack vare den rapportering som sker till Artportalen. Jag vill uppmana er alla att rapportera det ni ser till Artportalen – ni bidrar till forskningen och miljöövervakningen och till den här typen av enkla rapporter om vår egen kommun. Man måste inte vara superduktig för att rapportera men naturligtvis skall man inte rapportera sådant som man inte är säker på. Med det sagt är alla rapporter viktiga!

11 En fråga om studiecirkel?

Till sist en fråga. Skulle du eller någon du känner vara intresserad av en studiecirkel för nybörjare så är jag definitivt intresserad av att använda min kompetens som pensionerad lärare i kombination med mina kunskaper om fåglar. Hör av dig till mig så ser vi om vi kan få ihop en grupp!

Johan Gustafsson, Tel: 0703963873, Mail: johangustafsson6@gmail.com

B

RETURADDRESS

Naturskyddsföreningen
c/o Elisabeth Lyhagen
Fjärilsgatan 2
268 32 Svalöv

Föreningsinformation

Naturskyddsföreningen i Svalöv är en krets av riksorganisationen Naturskyddsföreningen som idag har 224 000 medlemmar, fördelade på 24 länsförbund och 270 kretsar.

Som medlem i Naturskyddsföreningen får du tidskriften Sveriges Natur, fem nummer per år. Du får rabatt på årets bok. Du kan även delta i aktiviteter som föreningens kretsar och länsförbund ordnar i hela landet.

Alla medlemmar är välkomna till medlemsforumet Naturkontakt som man hittar på nätet. På hemsidan www.naturskyddsforeningen.se hittar du ytterligare information. Dessutom får du vårt lokala medlemsblad 2 gånger per år.

Vill du enbart ha vårt medlemsblad betalar du 50:- till Naturskyddsföreningen i Svalövs bankgiro 466-4884.

Naturskyddsföreningen i Svalöv, styrelse

ORDFÖRANDE

Elisabeth Lyhagen, 0418-66 32 34 eller
0705-88 73 36,
e-post: elisabeth.lyhagen@gmail.com

V. ORDFÖRANDE OCH KASSÖR

Henrik Johansson, 0418-66 28 73

SEKRETERARE

Tommy Jonsson, 0418-66 37 74

LEDAMÖTER

Anita Ljungberg, 0418-45 73 99
Arne Forsberg, 0413-708 40
Per Grahn, 0729-20 59 51
Stig Larsson, 0418-66 52 49

VALBEREDNING

Karl-Erik Karlsson, 0418-66 32 13
Aud Rask, 070-191 49 28

Föreningens hemsida

www.svalov.naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsföreningen
i Svalöv

Naturskyddsföreningen